

Eliza Naumowiczówna, Tadeusz Malinowski

Dąbrówka, pow. Poznań. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 6, 176-177

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CZELADŹ WIELKA, pow. Góra

Stanowisko A

patrz epoka brązu

DĄBRÓWKA, pow. Poznań

Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Eliza Naumowiczówna i dr hab. Tadeusz Malinowski. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne, / koniec XII w., od początków w. XIV/.

Stanowisko jest położone na lewym brzegu rzeki Wirynki w odległości około 500 m na północ od toru kolejowego Poznań-Zbąszyń i około 100 m na wschód od rzeki. Pierścieniowate grodzisko leży wśród podmokłych łąk, posiada dobrze zachowane wał i fosę. Rozmiary grodziska wynoszą 50 x 50 m.

Badaniami wykopaliskowymi objęto obszar 150 m², zbadano 375 m³ ziemi. Wykopy założono na osi wschód-zachód, obejmowały one : 1. fosę, 2. wał, 3. majdan grodu.

Wyniki pierwszego sezonu badawczego pozwoliły stwierdzić, że mamy do czynienia z obronną siedzibą rycerską zbudowaną w końcu XII wieku, spaloną zaś w wieku XIII lub na początku XIV wieku / datowanie wstępne/. Wykopy sondazowe na domniemanym podgrodzium / teren przylegający do grodziska od północy/, wykazały całkowity brak osadnictwa.

Fosa jest dobrze zachowana i regularnym pierścieniem otacza gród; Została wykopana w glinie stawiającej naturalne podłoże, na głębokość 1 m i szerokość 8 m. Brzegi fosy były umocnione faszyną. Na jej dnie znaleziono nieliczne fragmenty ceramiki, kości zwierzęcych oraz belek o nieregularnym układzie.

Drewniano-ziemny wał został zbudowany w technice przekładkowo-rusztowej. Szerokość podstawy wału wynosi 11 m, zachowana wysokość 3 m. Konstrukcje drewniane wału zachowały się w postaci zwęglonych lub zbutwiałych smug drewna.

Wnętrze grodu wynosiło około 13x13 m. W części środkowej, już na powierzchni gliniastego calca, odnotowano ślady zastrzonych dołem słupów o średnicy od 20 x 20 cm, do 28 x 30 cm w odległości około 1,5 m jeden od drugiego. Układają się one w trzech równoległych rzędach, tworząc zarys budowli "halowej" o wymiarach około 7 x 7 m. Może to być ślad po mieszkalnej wieży obronnej. Duża ilość polepy znacznych rozmiarów odkryta w pobliżu wschodniej części tego budynku sugeruje istnienie jeszcze innej budowli, która może znajdować się w nierozkopanej jeszcze części grodu.

Interesującym obiektem jest odkryty w północnej części majdanu grodu piec produkcyjny. Rozmiary pieca wynoszą 0,8 x 1,0 m, dno wyłożone było ceramiką. Od strony wschodniej znajdowało się palenisko obniżone w stosunku do przylegającego wnętrza pieca. Do paleniska zawierającego duże ilości węgla drzewnych, prowadziły trzy kanały o średnicy 25 x 30 cm, najdłuższy uchwycony kanał mierzył 2,5 m. Funkcja pieca nie została jeszcze wyjaśniona. Jest on wstępnie datowany ceramiką wykładającą wnętrze pieca na XII/XIII wiek.

Ogółem odkryto 148 zabytków, przeważnie żelaznych, silnie skorodowanych. Znaczną ilość, bo 23 egzemplarzy, stanowią groty bałtów, kuszy z tuleją, w tym tylko jeden egzemplarz z trzepieniem. Z pozostałych zabytków wymienić należy wędzidła, ostrogi, gwoździe, akoble oraz sierp. Jedyny zabytek rogowy stanowi fragment dwustronnego grzebienia w zdobionej okładzinie.

Inwentarz zabytków uzupełnia ceramika, kości zwierzęce, próbki drewna, zboża, muszle ślimaków, polepa.

DĘBINA, pow. Wieluń
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili mgr Franciszek J. Cemka
i mgr Zbigniew Pokuta. Finansował WKZ w
Łodzi. Drugi sezon badań. Cmentarzysko szkie-
letowe / rzędowe/, wczesnośredniowieczne
/ XI-XII w./.

Badania były kontynuacją wykopalisk ratowniczych Muzeum Ziemi Wieluńskiej z ubiegłego sezonu. Stanowisko położone jest na niewielkim wzniesieniu w odległości około 200 m na zachód od lewego brzegu pradoliny rzeki Warty.

W 7 wykopach o łącznej powierzchni 185 m² odkryto 12 grobów szkieletowych, tworzących typowe rzędy. W wykopach nr 2 i 6 na poziomie zarysowania się jam grobowych / około 50 - 80 cm od powierzchni / zarysował się okrąg o średnicy około 7,5 m, w którego centrum zalegał bogato wyposażony grób męski nr 11. Na wypełniaku kręgu, który przypominał rów o szerokości 1 m i głębokości około 30 cm, składała się próchnica z domieszką piasku i węgla drzewnych. Jamy grobowe wypełniała próchnica z niewielką domieszką piasku. Na głębokości 50-80 cm od powierzchni trudno było wydzielić zasięg zewnętrznej krawędzi kręgu i jam grobowych nr 14 i 15, zalegających w bezpośrednim sąsiedztwie kręgu, ale nie stwierdzono wzajemnego przecinania się kręgu i w/w jam grobowych. Należy przypuszczać, że krąg jest